

تاریخ فلسفه

(جلد اول)

www.ketab.ir

سرشناسه: هگل، گئورگ ویلهلم فریدریش، ۱۷۷۰ - ۱۸۳۱ م/
 عنوان و نام پدیدآور: تاریخ فلسفه / گئورگ ویلهلم فریدریش هگل؛ ترجمه از زیبا جبلی
 مشخصات نشر: تهران: شفیعی، ۱۳۸۷.
 مشخصات ظاهری: ۸۵۶ ص.
 شابک: ۳ - ۱۳ - ۷۸۴۳ - ۹۶۴ - ۹۷۸
 وضعیت فهرست‌نویسی: فا/ا/ برون‌سپاری

یادداشت: عنوان اصلی: Vorlesungen über die Geschichte der Philosophie, c 1993
 یادداشت: عنوان روی جلد: تاریخ فلسفه، ترجمه متن آلمانی.
 یادداشت: کتابنامه به صورت زیر نویس.

رسمی: فلسفه - تاریخ.
 شناسه: رده: جبلی، زیبا، ۱۳۴۵ -، مترجم.
 شابک: ۲۹۳۶ P / ۲۹۳۶ P / ۲۹۳۶ P
 رده: ۱۹
 شماره اشتقاقی ملی: ۰۰۳۵۰

تاریخ فلسفه (جلد اول)

ویلهلم فریدریش هگل

مترجم: زیبا جبلی

انتشارات: شایع

چاپ دوم: ۱۱۱۵

چاپ و صحافی: یاران

شمارگان: ۳۰۰ نسخه

نشانی: خیابان انقلاب، خیابان اردیبهشت، ساختمان اردیبهشت، پلاک ۶۵

تلفن: ۶۶۴۹۴۶۵۴ - ۰۹۱۲۳۷۸۰۷۱۵

فهرست

۹.....	سخنی با خواننده.....
۱۳.....	نقطهٔ قضا به ایراد شده در هایدلبرگ در ۲۸ اکتبر ۱۸۱۶.....
۲۲.....	تعریف تاریخ فلسفه.....
۳۲.....	الف) مفهوم ریخ فلسفه.....
۳۷.....	تصورات متعارفی در باب تاریخ فلسفه.....
۳۸.....	الف) تاریخ فلسفه به مثابهٔ خیره‌انگیزی از عقاید.....
۴۶.....	ب) اثبات بیهودگی شناخت فلسفی که از طریق خود تاریخ فلسفه کسب شده باشد.....
۴۹.....	توضیحاتی دربارهٔ گوناگونی فلسفه‌ها.....
۵۳.....	توضیحاتی براساس تعریف تاریخ فلسفه.....
۵۴.....	الف - مفهوم تکامل.....
۶۰.....	ب) مفهوم امر انضمامی.....
۶۶.....	ج. فلسفه به مثابه درک تکامل امر انضمامی.....
۶۸.....	۳. نتایجی که با توجه به مفهوم تاریخ فلسفه بدست می‌آید.....
۷۳.....	الف) تکامل زمانی اقسام فلسفه.....
۸۱.....	ب) کاربرد بررسی تاریخ فلسفه.....
۸۶.....	ج) مقایسهٔ دقیق‌تر میان تاریخ فلسفه و خود فلسفه.....
۱۰۲.....	ب - رابطه فلسفه با سایر قلمروهای معرفت.....
۱۰۳.....	جنبه تاریخی این ارتباط.....

۱۰۵	ب - حلول تاریخی حوایج عقلانی در فلسفه
۱۰۷	ج - فلسفه بمثابة تفکر زمان خود
۱۱۱	جدایی فلسفه از قلمروهای مشابه با آن
۱۲۰	ب) رابطه فلسفه با مذهب
۱۷۲	ج - جدایی فلسفه از حکمت عامیانه
۱۷۶	۲. آساز فلسفه و تاریخ آن
۱۷۶	الف) آزادی اندیشه بمثابة شرطی نخست
۱۷۹	ب) جدایی فلسفه و فلسفه آن
۱۸۵	ج. آغاز فلسفه در یونان
۱۸۷	هـ. دیباچه منابع و نحوه بررسی تاریخ فلسفه
۱۸۷	۱. تقسیم تاریخ فلسفه
۲۰۳	۲. منابع تاریخ فلسفه
۲۱۰	۳. روش برگزیده تاریخ فلسفه
۲۱۲	فلسفه شرقی
۲۱۶	الف. فلسفه چینی
۲۲۶	ب. فلسفه هندو
۲۳۰	۱. فلسفه سانکیه
۲۵۰	۲. فلسفه گوتم و کانادا
۲۶۳	مقدمه
۲۷۴	هفت خردمند
۲۸۹	مقدمه
۲۹۱	بخش اول: از طالس تا ارسطو
۲۹۳	فصل اول: از طالس تا آناکسا گوراس
۳۰۱	الف - فلسفه ایونی

۳۰۲	۱ - طالس.....
۳۲۴	۲ - آنا کسی ماندر.....
۳۳۱	۳ - آنا کسی منس.....
۳۴۰	ب - فیثاغورث و فیثاغوریان.....
۳۶۳	۱ - نظام اعداد.....
۳۹۰	۲ - کاربرد اعداد بر عالم.....
۴۰۸	۲ - فلسفه عملی.....
۴۱۵	ج - سبب الیه.....
۴۱۹	۱ - رتبه فی.....
۴۳۰	۲ - پارمنیدس.....
۴۴۴	۳ - ملیسوس.....
۴۵۰	۴ - زینون.....
۴۸۰	د - فلسفه هراکلیت.....
۴۸۸	۱ - اصل منطقی.....
۴۹۴	۲ - اسلوب واقعیت.....
۵۰۸	۳ - روند عام و رابطه اش با آگاهی.....
۵۱۷	ه - امپدوکلس، لویکیپ و دموکریت.....
۵۱۸	۱ - لویکیپ و دموکریت.....
۵۲۸	۲ - امپدوکلس.....
۵۵۰	و - آنا کسا گوراس.....
۵۷۰	۱ - اصل کلی اندیشه.....
۵۷۸	۲ - چیزهای مشابه الاجزاء.....
۵۸۸	۳ - رابطه هر دو جنبه.....
۶۰۷	فصل دوم: از سوفیست ها تا سقراط.....

- ۱ - پروتا گوراس ۶۴۶
- ۲ - گورگیاس ۶۵۷
- ب - حکمت سقراط ۶۶۷
- ۱ - روش سقراطی ۶۸۸
- ۲ - اصل نیکی ۷۰۵
- ۳ - سر نوشت سقراط ۷۳۷
- ج - پیرران سقراط ۷۷۴
- ۱ - مکاب لکسی ۷۸۲
- الف - آنتیس ۷۸۴
- ب - ابولیدس ۷۸۷
- ج - استیلپون ۷۹۹
- ۲ - مکتب کورنایی ۸۰۶
- الف - آریستپ ۸۰۸
- ب - نئودوروس ۸۱۸
- ج - هگزاس ۸۲۰
- د - آنیکرس ۸۲۳
- مکتب کلی ۸۲۴
- الف - آنتیس نس ۸۲۶
- ب - دیوژن ۸۲۷
- ج - کلیان متأخر ۸۳۶

سخنمى با خواننده

تاریخ فلسفه هگلا که نخستین ترجمه کامل فارسی آن اینک به هم میهنان عزیز تقدیم می شود سخنرانی هایی است که هگل آنها را کلاً نه بار به صورت درس گفتار، نخست در دانشگاه ینا در ۱۸۰۶-۱۸۰۵، سپس در دانشگاه هایدلبرگ در ۱۸۱۷-۱۸۱۶ و ۱۸۱۸-۱۸۱۷ و شش بار دیگر در دانشگاه برلین بین سال های ۱۸۳۰ و ۱۸۱۹ ایراد کرده است. وی دهمین دوره درس گفتارهایش درباره این موضوع را در سال ۱۸۳۱ آغاز کرده بود که مرگ رشته حیاتش را قطع کرد. هگل گفتار برای اولین دوره سخنرانی های ایراد شده اش بود که آن را به صورت کامل تصنیف نمود. این کار ظاهراً به قصد طبقه آمی آنها بشکل کتاب صورت گرفت. او در هایدلبرگ چکیده ای از موضوع اثر خود را فراهم کرد و با کلماتی موجز نکات اصلی را با هر دستگاه فلسفی مرتبط می شد را بدست داد. هگل در دوره های درس گفتارهای بعدی خود، فی البداهه به

ایراد آنها می‌پرداخت، اما در عین حال از نوشتارهای فوق که تفاوت‌های آنها را با اضافات بعدی حاشیه‌نویسی کرد، مورد استفاده معتابه قرار داد. علاوه بر این حاشیه‌نویسی‌های تعداد زیادی از یادداشت‌های پراکنده که از ارزش فراوانی برخوردار است را از خود باقی گذارد.

تاریخ فلسفه هگل یکی از آثار مهم او و بزرگترین اثر مدرن تاریخ فلسفه در نوع خود است. ویژگی اثر حاضر در آن است که خواننده از زبان فیلسوفی بزرگ با تاریخ فلسفه از آغاز تا دوران خود هگل آشنا می‌شود. هگل به عنوان یک متفکر خلاق، به فرآیند اندیشه فلسفی در پویه تاریخ توجه دارد و نه تنها به تشریح عقاید فلسفی می‌پردازد بلکه ارزش هر دستگاه فلسفی را از پشت منظر حرکت درنگ‌ناپذیر تاریخ مورد تحلیل قرار می‌دهد و جایگاه آنها را در پیشرفت اندیشه نشان می‌دهد. زیرا پیشرفت انسان هم‌زمان با پیشرفت اندیشه است و نه پیشرفت جسم. جسم انسان دیگر نمی‌تواند پیشرفت کند. این پیشرفت در راستای دو اصل صورت می‌گیرد - یکی دانش مبارزه برای تولید و دیگری دانش مبارزه طبقاتی، علوم طبیعی و علوم اجتماعی تبلور این دو نوع دانش‌اند و فلسفه تعمیم و جمع‌بندی معلومات طبیعت و اجتماع است. دزواقع فلسفه نوعی از تأمل معقولانه

بی‌وقفه و نقد فرهنگی است که ذاتی تاریخ بشر و هستی اوست. درست همانطور که هر شخصیتی، محصول زمان خود است، همانطور هم فلسفه، دورانی است که در اندیشه درک می‌شود. به سخن مارکس «فلسفه بیرون از جهان وجود ندارد... از آنجایی که هر فلسفه‌ای جوهر عقلانی زمان خود است، زمان باید فرا رسد که فلسفه نه تنها باطناً توسط مضموش، بلکه ایضاً به‌طور برونی از طریق شکل آن، در تماس و واکنش با جهان واقعی زمانش قرار گیرد.»^۱

امروزه نظرات فیلا سوفان غربی که بنجل‌هایی از قبیل معنازدایی، معناگیزی، ساختارشکنی، مدرنیسم و پست‌مدرنیسم و غیره از چپت‌بیر را می‌کشند و با سرکردگان آخرت به آهوگردانی توده‌ها مشغولند، در واقع هذیانهای ایدئولوژیک نظامی اجتماعی را منعکس می‌کنند که به موضع دفاعی عقب رانده شده، و به این خاطر به امن‌قرا سه‌های قتاله خود امید بسته است، اما حتی جنگ‌افزارهای امپریالیستی آن هر اندازه تهاجمی هم باشند، دیگر برای بقای خود می‌جنگد.

حقیقت، در روند مراحل اندیشه فلسفی به سوی شناخت، همانگونه که هگل در «فنومولوژی روح» خود خاطرنشان می‌سازد، به میگساری عیاشانه‌ای بدل می‌شود که در آن هیچ

۱. مارکس - انگلس - آثار - ج ۱ - ص ۲۲۰.

کسی از مستی در امان نیست (ترجمه فارسی، پاراگراف ۴۷)، از این رو دانش و معرفت نیز مانند تاریخ، در یک حالت کامل و ایده‌آل بشری سرانجام نهایی نخواهد یافت.

تاریخ فلسفه هگل ما را با کنه این اندیشه داهیانه وی آشنا خواهد ساخت، اگرچه خود وی بنخاطر ملاحظات سیاسی محاطه کارانش تاریخ را در حکومت فعال مایشاء پروس پایان داده اند. مردمی داشت، در حالی که فلسفه دیالکتیک او بنای هرگونه تصویر دربارهٔ حالات مطلق بشری مطابق با آن را عملاً باطل می‌نماید. بایں خاطر است که آموزش وی همواره مورد تحسین سخنران بزرگ قرار گرفته است. انگلس که بنوبهٔ خود غناء جامع‌الاطراف سیستم او را به مدارج عالی‌تری ارتقاء داد، در ادای احترام به او می‌گوید: «بطبع من دیگر یک هگلیست نیستم، اما هنوز احساس عمیقی از احترام و دلبستگی به این پیر دیر و این غریب‌انایش را در خود حفظ کرده‌ام.»

بدون تردید خوانندهٔ پارسی‌زبان نیز با بررسی آثار هگل در مطالعهٔ اثر حاضر، خود را در این احساس انگلس شریک خواهد یافت.

زیبا جلی

گوتینگن، اوت ۲۰۰۳